

Ceist i gcomhair freagra ó bhéal O-000028/2022

ar an gCoimisiún

Riall 136

Samira Rafaela (Renew), **Monica Semedo** (Renew), **Pierrette Herzberger-Fofana** (Verts/ALE), **Cornelia Ernst** (The Left), **Evin Incir** (S&D), **Mónica Silvana González** (S&D), **Damien Carême** (Verts/ALE), **Kim Van Sparrentak** (Verts/ALE), **Sira Rego** (The Left), **Manu Pineda** (The Left), **Karen Melchior** (Renew), **Matjaž Nemec** (S&D), **Sergey Lagodinsky** (Verts/ALE), **Mohammed Chahim** (S&D), **Sophia in 't Veld** (Renew), **Erik Marquardt** (Verts/ALE), **Anna Júlia Donáth** (Renew), **Nora Mebarek** (S&D), **Eric Andrieu** (S&D), **Lara Wolters** (S&D), **Agnes Jongerius** (S&D), **Diana Riba i Giner** (Verts/ALE), **Thijs Reuten** (S&D), **Milan Brglez** (S&D), **Elisabetta Gualmini** (S&D), **Svenja Hahn** (Renew), **Gwendoline Delbos-Corfield** (Verts/ALE), **Fabio Massimo Castaldo** (NI), **Katalin Cseh** (Renew), **José Gusmão** (The Left), **Marisa Matias** (The Left), **Marc Angel** (S&D), **Peter Pollák** (PPE), **Ernest Urtasun** (Verts/ALE), **Delara Burkhardt** (S&D), **Isabel Carvalhais** (S&D)

Ábhar: Scannal sochair chúraim leanaí na hísiltíre, ciníochas institiúideach agus algartaim

An 25 Bealtaine 2022, d'admhaigh rialtas na hísiltíre go poiblí den chéad uair gurbh é ciníochas institiúideach, i Riarachán Cánach agus Custaim na hísiltíre, ba phrófhochúis le scannal sochair chúraim leanaí na hísiltíre. Mar thoradh ar an scannal sin, d'éirigh rialtas na hísiltíre as oifig in 2021¹.

D'fhoill próifílí riosca a chruthú de dhaoine aonair a bhí ag déanamh iarratas ar shochair cúraim leanaí, bhain Riarachán Cánach agus Custaim na hísiltíre úsáid as algartaim inar úsáideadh 'ainmneacha a raibh cuma eachtrannach orthu' agus 'dé-náisiúntacht' mar tháscairí ar chalaois fhéideartha. Mar thoradh air sin, rinneadh grinnscrúdú ar na mílte teaghlaigh ísealioncaim agus meánioncaim (ciníochaithe), cuireadh calaois ina leith go héagórách agus iarradh orthu na sochair a bhí faigte acu ar bhealach iomlán dleathach a foc ar ais. Dá bhrí sin, d'eascair próifíliú ciníoch as na halgartaim.

Bhí na hiarmhairtí an-deacair do go leor teaghlaach: Thit na mílte teaghlaach i bhfiacha agus fágadh go leor acu i mbochtaineacht ar deireadh toisc gur iarradh orthu suimeanna móra airgid a lóc ar ais (na mílte euro), gan cead a bheith acu socruithe íocaíochta a dhéanamh. Chaill cuid acu a dtithe nó a bpoist. Go dtí seo, tógadh níos mó ná 1 000 leanbh as a dtithe agus cuireadh faoi choimeád an stáit iad mar thoradh ar na líomhaintí². Meastar go bhfuil na figiúirí sin níos airde. Ar an drochuair, ní chomhlíonnann na socruithe coimeádta do na leanaí na critéir dhiana maidir le folláine agus sábháilteacht leanaí.

Níor fhreagair Rialtas na hísiltíre nó d'fhreagair siad go mall do na comharthaí imníocha agus do na glaonna ó earnálacha éagsúla na sochaí. Chaith íospartaigh na blianta ag troid chun aitheantas a fháil agus tá cuid acu fós ag lorg aitheantais faoi láthair. Tar éis do Rialtas na hísiltíre éirí as oifig, gealladh réamhíocaíochtaí nó cíuteamh do na teaghlaigh. Ar an drochuair, mar gheall ar scála agus castacht an chás seo, ní bhfuair formhór na dteaghlaach cíuteamh riamh. Chomh maith leis sin, tá sé tábhachtach a thuisint nach féidir cíuteamh a dhéanamh ar roinnt damáistí – cosúil le caillteanas linbh nó caidreamh briste – mar sin tá gá le cur chuige difriúil chun sásamh a thairiscint do na teaghlaigh.

1. Céard atá déanta ag an gCoimisiún faoin sórú soiléir sin ar chearta bunúsacha shaoránaigh an Aontais Eorpaigh, sórú a mbeadh údar maith leis níos imeachta um shárú a thionscnamh sa tréimhse ó tugadh an scannal chun solais, níos mó ná dhá bhliain ó shin?
2. Cén chaoi a ndeachaigh an Coimisiún i ngleic leis an tsaincheist sin, ós rud é go n-aithnítear go soiléir i bPlean Gníomhaíochta an Aontais Eorpaigh maidir le Frithchiníochas gurb ann do chiníochas struchtúrach agus go bhfuil tiomantas ag an gCoimisiún é a chomhrac?

¹ <https://nos.nl/collectie/13855/artikel/2364513-kabinet-rutte-iii-gevallen-wiebes-helemaal-weg>

² <https://www.dutchnews.nl/news/2021/10/over-1100-children-of-childcare-benefit-victims-taken-into-care/>

3. Conas a dhéanfaidh an Coimisiún faireachán ar an bpróiseas cúitimh agus ceartais do na saoránaigh a raibh tionchar ag scannal an tsochair chúraim leanaí orthu?
4. An féidir leis an gCoimisiún cabhrú le próiseas cúitimh agus ceartais na saoránach a ndearna an scannal difear dóibh?

Curtha síos: 28.6.2022

Spriocdháta i gcomhair freagra: 29.9.2022